

Spis treści

Przedmowa	11
Bożydar Latkowski Antoni Prusiński	
Wprowadzenie	12
Antoni Prusiński	
Część I. Wybrane problemy otoneurologii	21
1. ABC anatomii i fizjologii narządu przedsionkowego jako obwodowego receptora układu równowagi	22
Bożydar Latkowski	
2. Badanie otoneurologiczne i zasady diagnostyki błędnikowych zawrotów głowy	27
Bożydar Latkowski	
2.1. Podział zawrotów głowy	27
2.2. Wywiad	28
2.3. Oczopląs	29
2.4. Oczopląs pochodzenia przedsionkowego	30
2.5. Oczopląs pochodzenia ośrodkowego	30
2.5.1. Technika badania	30
2.6. Oczopląs położeniowy	31
2.7. Oczopląs napadowy ze zmiany położenia	33
2.7.1. Technika prowokacji	34
2.8. Oczopląs przetokowy (wskazane badanie w okularach Baltersa +20D)	34
2.9. Elektronystagmografia (ENG)	35
2.9.1. Zapis oczopląsu	35
2.10. Próby statyczno-dynamiczne	38
2.10.1. Próby statyczne	38
2.10.1.1. Próba Romberga	38
2.10.2. Próby dynamiczne	40
2.10.2.1. Próba mijania	40
2.10.2.2. Próba marszu po prostej	40

2.11.	Próba Unterbergera	41
2.12.	Stymulacja kaloryczna	42
2.13.	Próba Hallpike'a	44
2.14.	Próba Kobra	45
2.15.	Stymulacja kinetyczna	46
2.15.1.	Rejestracja oczopląsu podczas- i poobrotowego	46
2.15.2.	Stymulacja testem fotela wahadłowego	47
2.15.3.	Próba klasyczna Barny'ego	48
3.	Aspekty neurologiczne diagnostyki zawrotów głowy	50
	Antoni Prusiński	
4.	Leczenie zawrotów głowy	58
	Antoni Prusiński	
4.1.	Farmakologiczne leczenie zawrotów głowy	58
4.2.	Kinezyterapia, fizykoterapia i rehabilitacja w zawrotach głowy i zaburzeniach równowagi	61
4.3.	Leczenie operacyjne	62
Część II.	Zawroty głowy pochodzenia błędnikowego	65
	Bożydar Latkowski	
5.	Uszkodzenia ucha zewnętrznego	68
	Bożydar Latkowski	
5.1.	Woszczyzna	68
5.2.	Ciała obce	69
5.3.	Urazy mechaniczne i ciśnieniowe	69
6.	Choroby ucha środkowego	71
	Bożydar Latkowski	
6.1.	Wady wrodzone i urazy okołoporodowe	71
6.2.	Izolowane zapalenie trąbki słuchowej	71
6.3.	Zapalenie nieżytowe ucha środkowego	72
6.4.	Przewlekłe perlakowe zapalenie ucha środkowego	72
6.5.	Przetoka przychtłonki	74

7. Choroby ucha wewnętrznego oraz inne czynniki patogenne	76
Bożydar Latkowski	
7.1. Zapalenie błędnika	76
7.2. Urazy mechaniczne i ciśnieniowe błędnika	77
7.3. Łagodne napadowe położeniowe zawroty głowy (ŁNPZG)	79
7.4. Choroba Ménière'a	84
7.5. Toksyczne uszkodzenia błędnika	88
7.6. Uszkodzenia naczyńniowe błędnika	90
7.7. Otoskleroza błędnikowa typu Manasse	92
7.8. Zawroty głowy wywołane hałasem	93
7.9. Choroba lokomocyjna (kinetoza)	95
7.10. Uszkodzenia ucha wewnętrznego w wieku podeszłym	96

Część III. Pozabłędnikowe zawroty głowy **99**

8. Zapalenie nerwu (neuronu) przedsionkowego	100
Antoni Prusiński	
8.1. Etiopatogeneza	101
8.2. Przebieg choroby i rokowanie	102
8.3. Leczenie	102
9. Zawroty głowy naczyńniowe	103
Antoni Prusiński	
9.1. Przemijające napady niedokrwienne	104
9.2. Przewlekła niewydolność krążenia kręgowo-podstawnego	107
9.3. Udary mózgu w krążeniu tylnym	108
9.3.1. Zespół boczny opuszki	108
9.3.2. Zawały mózgu związane z niedrożnością tętnicy mózdkowej przedniej dolnej	109
9.3.3. Zakrzepica tętnicy podstawnej	109
9.3.4. Krwotok mózdkowy	110
9.4. Szczególne postacie naczyńniowych zawrotów głowy	110
9.4.1. Zespół podkradania tętnicy podobojczykowej	110
9.4.2. „Alarmująca” lub „złośliwa” postać TIA	110
9.4.3. Zespół rotacyjnego ucisku tętnicy kręgowej	110
9.4.4. Hipoplazja tętnicy kręgowej	111

9.4.5. „Zespół salonu piękności”	111
9.4.6. Nagłe upadki	111
9.5. Nadciśnienie tętnicze a zawroty	111
9.6. Podciśnienie tętnicze a zawroty głowy	111
9.7. Zawroty głowy a podciśnienie ortostatyczne	112
10. Zawroty głowy w różnych chorobach układu nerwowego	114
Antoni Prusiński	
10.1. Nerwiak ostłonkowy n. VIII i inne guzy	114
10.2. Stwardnienie rozsiane	114
10.3. Padaczka	115
10.4. Inne organiczne choroby układu nerwowego	115
10.4.1. Choroba Parkinsona	115
10.4.2. Pólpasiec uszny	116
10.4.3. Paroksyzmia przedścionkowa	116
10.4.4. Obustronna wertybropatia	117
11. Zawroty głowy w chorobach ogólnoustrojowych i narządowych	119
Antoni Prusiński	
11.1. Choroby układu krążenia	119
11.2. Choroby układu krwiotwórczego	119
11.3. Endokrynopatie	119
11.4. Choroby nerek	120
11.5. Choroba alkoholowa	120
12. Migrenowe zawroty głowy	121
Antoni Prusiński	
12.1. Podstawowe wiadomości o migrenie	121
12.1.1. Napad migreny bez aury	121
12.1.2. Migrena z aurą	121
12.1.3. Rozpoznanie migreny	122
12.1.4. Leczenie migreny	122
12.2. Zawroty głowy w migrenie	123
12.3. Szczególne postaci kliniczne migrenowych zawrotów głowy	125

12.3.1. Łagodne napadowe zawroty u dzieci	125
12.3.2. Migrena typu podstawnego	125
12.4. Nawracająca (łagodna) wertybulopatia	125
12.5. Leczenie migrenowych zawrotów głowy	126
13. Psychogenne zawroty głowy	128
Antoni Prusiński	
13.1. Zawroty nerwicowe	128
13.1.1. Zespół lęku uogólnionego	129
13.1.2. Zespół zaburzeń lękowych z napadami paniki	129
13.1.3. Fobia zawrotów	129
13.2. Zawroty głowy w depresjach	130
14. Tak zwane zawroty szyjne	133
Antoni Prusiński	
14.1. Zawroty i spondyloza szyjna: krytyka utartych poglądów	133
14.2. Zawroty szyjne – niektóre aktualne dane	134
14.3. Zawroty głowy po urazie odgięciowym szyi	136
15. Zawroty głowy w wieku podeszłym	138
Antoni Prusiński	
15.1. Prezbiastazja	139
15.2. „Zespół geriatryczny”	140

